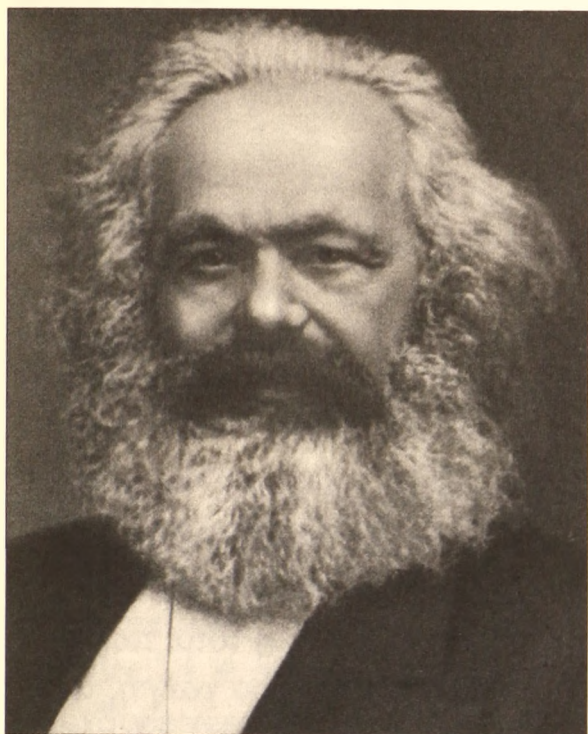

Αναγνώσεις Scripta manent

Ανθολόγος: Λουκάς Αξελός

Θεοί, εγώ θέλω συμμαχία,
συμμαχία, παρα.

Εγώ θέλω συμμαχία με το έθνος.

ΚΑΡΛ ΜΑΡΞ
1818-1883

[Η αριστοκρατία του χρήματος]

Η ομάδα της αστικής τάξης που κυβερνούσε και νομοθετούσε με τις βουλές, είχε άμεσο συμφέρον στην καταχρέωση του κράτους. Το κρατικό έλλειμμα, αυτό ήταν ίσα-ίσα το καθαυτό αντικείμενο της κερδοσκοπίας της και η κύρια πηγή του πλουτισμού της. Κάθε χρόνο κι από ένα νέο έλλειμμα. Ύστερα από κάθε τέσσερα-πέντε χρόνια κι από ένα νέο δάνειο. Και κάθε νέο δάνειο πρόσφερε στη χρη-

ματική αριστοκρατία μια καινούργια ευκαιρία να κατακλέβει το κράτος, που κρατιόταν τεχνικά στο χείλος της χρεωκοπίας – και που ήταν υποχρεωμένο να διαπραγματεύεται με τους τραπεζίτες κάτω από τους πιο δυσμενείς όρους.

Κάθε νέο δάνειο της πρόσφερε μιαν ακόμη ευκαιρία να καταληστεύει με χρηματιστηριακές επιχειρήσεις το κοινό που τοποθετούσε τα κεφάλαιά του σε κρατικά ομόλογα και που στα μυστικά τους ήταν μπασμένες η κυβέρνηση και η πλειοψηφία της Βουλής. Γενικά, η αστάθεια στην κατάσταση της κρατικής πίστης και η γνώση των κρατικών μυστικών, έδινε στους τραπεζίτες και στους συνεταίρους τους στις Βουλές και στο θρόνο τη δυνατότητα να προκαλούν εξαιρετικές, απότομες διακυμάνσεις στην τρέχουσα τιμή των κρατικών τίτλων, που δε μπορούσαν να 'χουν κάθε φορά άλλο αποτέλεσμα παρά την καταστροφή μιας μάζας μικρότερων κεφαλαιούχων και το μυθικά γρήγορο πλουτισμό των μεγάλων παιχτών.

* Για περ. βλ. Καρλ Μαρξ, *Οι ταξικοί αγώνες στη Γαλλία από το 1848 ως το 1850*, στο Καρλ Μαρξ και Φρίντριχ Ένγκελς, *Διαλεκτά Έργα*, μτφ. Επιτελείο Μεταφραστών, εκδ. «Αναγνωστόπουλος», Αθήνα 1964.

Τα τεράστια ποσά που κυλούσαν έτσι μέσα από τα χέρια του κράτους, έδιναν επί πλέον ευκαιρίες για δόλια συμβόλαια προμηθειών, για δωροδοκίες, καταχρήσεις και για κάθε λογής μπαγαμποντιές. Η εξαπάτηση του κράτους, όπως γινόταν χοντρικά με τα δάνεια, επαναλαμβανόταν και λιανικά στα δημόσια έργα. Οι σχέσεις ανάμεσα στη Βουλή και στην κυβέρνηση πολλαπλασιάζονταν σε σχέσεις ανάμεσα σε ξεχωριστές διαχειρίσεις και σε ξεχωριστούς εργολάβους.

Η άρχουσα τάξη εκμεταλλευόταν την κατασκευή των σιδηροδρομικών γραμμών με τον ίδιο τρόπο που εκμεταλλευόταν τις κρατικές δαπάνες γενικά και τα κρατικά δάνεια. Οι Βουλές φορτώνανε στο κράτος τα κύρια βάρη και εξασφάλιζαν στην κερδοσκοπική αριστοκρατία του χρήματος τους χρυσούς καρπούς. Όλοι θυμούνται τα σκάνδαλα στη Βουλή, όταν τυχαία ήρθε στο φως ότι στις ίδιες τις επιχειρήσεις των σιδηροδρομικών γραμμών ήταν μέτοχοι όλα τα μέλη της πλειοψηφίας, μαζί κι ένα μέρος από τους υπουργούς, που φρόντισαν ύστερα σε νομοθέτες, να εκτελεστούν οι γραμμές αυτές με έξοδα του κράτους.

Αντίθετα και η πιο παραμικρή δημοσιονομική μεταρρύθμιση ναυαγούσε μπροστά στην επιρροή των τραπεζιτών. Έτσι έγινε λ.χ. με την ταχυδρομική μεταρρύθμιση, Ο Ρότσιλντ διαμαρτυρήθηκε. Είχε το κράτος το δικαίωμα να περιορίζει πηγές εισοδήματος από τις οποίες έπρεπε να πληρώνει τους τόκους, του ολοένα αυξανόμενου χρέους του;

Ενώ η αριστοκρατία του χρήματος έκανε τους νόμους, διεύθυνε το κράτος, είχε στη διάθεσή της όλες τις οργανωμένες δημόσιες εξουσίες, και με βάση αυτά τα ίδια τα γεγονότα και με τον Τύπο εξουσίαζε την κοινή γνώμη και ενώ σ' όλες τις σφαίρες, από την αυλή ως το Café Borgne συνεχιζόταν η ίδια πορνεία, η ίδια ξετσίπωτη απάτη, η ίδια μανία πλουτισμού, όχι με την παραγωγή, αλλά με το επιτήδειο τσέπωμα του έτοιμου πλούτου των άλλων, ξέσπασαν, ιδιαίτερα στις κορυφές της αστικής κοινωνίας, και επικράτησαν αχαλίνωτα νοσηρές και έκλυτες ορέξεις που κάθε στιγμή έρχονταν σε σύγκρουση με τους ίδιους τους αστικούς νόμους - ορέξεις όπου ο πλούτος που προερχόταν απ' το παιχνίδι γύρευε φυσικά την ικανοποίησή του εκεί που η απόλαυση γίνεται ακολασία, εκεί που γίνονται ένα το χρήμα, η βρωμιά και το αίμα.

Η χρηματική αριστοκρατία, με τον τρόπο πλουτισμού της, όπως και με τις απολαύσεις της, δεν είναι τίποτα άλλο παρά η αναγέννηση του κουρελοπρολεταριάτου στα ανώτατα στρώματα της αστικής κοινωνίας.

Άντιφωνητής

Κατοικημένη από
έλληικό πληθυσμό, (...) ή
Κωνσταντινούπολη υπήρξε
ή έστια ενός πολιτισμού
βαθιά σημαδεμένου από τον
έλληισμό...

Κ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ